

ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อนาการออมสิน

ณิชภัทร ไทยเทศ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อนาการออมสินในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปริมาณเงินฝาก ปริมาณหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ ปริมาณเงินลงทุนในหลักทรัพย์ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้าชั้นดีกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารออมสิน โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลา (time series data) รายปี ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2539 ถึงปี พ.ศ. 2553 มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares – OLS)

ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณเงินฝากมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินสินเชื่อ ปริมาณหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณสินเชื่อ แต่ไม่มีนัยสำคัญในการอธิบาย อย่างไรก็ตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้าชั้นดี และปริมาณเงินลงทุนในหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่อในทิศทางตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และ 99 ตามลำดับ

คำสำคัญ : ปริมาณสินเชื่อ/อัตราดอกเบี้ย/หนี้สูญ

Factors Affecting the Quantity of Credit at the Government Saving Bank

Nichapat Thaitad

Ramkamhaeng University

Abstract

The purpose of this research was to investigate the relationships between the quantity of the money supply allocated for credit at the Government Savings Bank (GSB) and the quantity of deposits, the quantity of bad debts and doubtful debts, the quantity of investment monies in securities, and the minimum overdraft rate (MOR). The data were collected from the period between 1996 and 2010 and analyzed using the ordinary least squares (OLS) method.

The Findings showed that the quantity of deposits at the GSB was found to be directly correlated with the quantity of money supply allocated for credit at the GSB at the statistically significant level of reliability of 99 percent. The quantity of bad debts and doubtful debts were determined to be directly correlated with the quantity of money supply allocated for credit but without statistical significance. However, the MOR and the quantity of investment monies in securities were found to be inversely correlated with the quantity of money supply allocated for credit at the statistically significant level of reliability of 95 and 99 percent, respectively.

Keywords : the quantity of credit/ overdraft rate/ bad debts

ความนำ

ธนาคารออมสินจัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมการออมเงินของประชาชนและดำเนินนโยบายเพื่อตอบสนองการบริหารงานของรัฐบาลในด้านการเป็นแหล่งเงินทุน ทำให้ธนาคารออมสินมีบทบาทในการให้บริการสินเชื่อมากขึ้น และได้ปรับเปลี่ยนนโยบายและเป้าหมายที่เคยเป็นเพียงธนาคารเพื่อการออมเพียงอย่างเดียว มาสู่การเป็นธนาคารเพื่อสังคมมากขึ้น ธนาคารจึงกลายเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจหลักของประเทศ โดยเฉพาะเศรษฐกิจฐานราก ในปี พ.ศ. 2552 ธนาคารได้ปล่อยสินเชื่อเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจมูลค่า 781,457 ล้านบาท และปี พ.ศ. 2553 มูลค่า 1,111,755 ล้านบาท ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2552 ร้อยละ 42.27 ทำให้ในปี พ.ศ.2553 ธนาคารได้ปรับปรุงและพัฒนาระบบปฏิบัติการสินเชื่อ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ลูกค้าได้รับการด้านสินเชื่อที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น นอกจากนั้นธนาคารได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านสินเชื่อให้มีความหลากหลายและมีรูปแบบที่แตกต่าง ซึ่งสร้างความโดดเด่นในตัวผลิตภัณฑ์เพื่อให้ลูกค้ามีทางเลือกมากขึ้น ปัจจุบันธนาคารออมสินมีสาขาทั่วประเทศจำนวน 863 สาขา มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นรัฐวิสาหกิจในรูปของสถาบันการเงินที่มีรัฐบาลเป็นประกันโดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง

ปริมาณสินเชื่อรวมและปริมาณเงินฝากรวมของธนาคารออมสิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 - 2553 มีดังนี้

ปี พ.ศ.	ปริมาณเงินฝากรวม	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	(หน่วย: ล้านบาท)	
			ปริมาณสินเชื่อ รวม	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
2544	483,418.67	-	228,970	-
2545	522,320.56	8.04	264,209	15.39
2546	554,375.85	6.14	286,036	8.26
2547	580,229.49	4.66	346,317	21.07
2548	583,251.13	0.52	397,463	14.76
2549	614,233.50	5.31	431,946	8.67
2550	643,946.17	4.84	461,100	6.75
2551	702,479.05	9.08	545,398	18.28
2552	921,540.70	31.18	781,457	43.28
2553	1,180,247.91	28.07	1,111,755	42.27

- ที่มา : 1. รายงานประจำปี พ.ศ. 2538 (หน้า 1), โดย ธนาคารออมสิน, 2538, กรุงเทพมหานคร : ผู้แต่ง.
2. รายงานประจำปี พ.ศ. 2544 (หน้า 2-3), โดย ธนาคารออมสิน, 2544, กรุงเทพมหานคร : ผู้แต่ง.
3. รายงานประจำปี พ.ศ. 2547 (หน้า 3), โดย ธนาคารออมสิน, 2547, กรุงเทพมหานคร : ผู้แต่ง.

ข้อมูลจากตารางข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ปริมาณสินเชื่อและปริมาณเงินฝากของธนาคารออมสิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึงปี พ.ศ. 2553 ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยในปี พ.ศ. 2551 มีปริมาณสินเชื่อ 545,398 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละ 18.28 และปี พ.ศ. 2552 มีปริมาณสินเชื่อ 781,457 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2551 คิดเป็นร้อยละ 43.28 และในปี พ.ศ. 2553 มีปริมาณสินเชื่อ 1,111,755 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2552 คิดเป็นร้อยละ 42.27

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้มีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีส่วนกำหนดปริมาณสินเชื่อธนาคารออมสิน และปัจจัยที่สำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อของธนาคารออมสิน นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์สินเชื่อของธนาคาร ตอบสนองความต้องการของลูกค้าและประชาชนทั่วไป รวมทั้งเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการบริหารประเทศด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปริมาณเงินฝาก ปริมาณหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ ปริมาณเงินลงทุนในหลักทรัพย์ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้าชั้นดีกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารออมสิน

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดการประเมินและการพิจารณาสินเชื่อ โดยวิธี 6C ตัวชี้วัดเครดิต (6 Cs Policy) และกลยุทธ์ 5P สูตรสำเร็จธุรกิจนวัตกรรม (5 Ps) เนื่องจากก่อนการพิจารณาสินเชื่อ สถาบันการเงินจะให้ผู้ขอสินเชื่อกรอกใบสมัครขอสินเชื่อในเอกสารประกอบ และหนังสือยินยอม เพื่อใช้ในการเรียกดูข้อมูลเครดิตของผู้ขอสินเชื่อในเบื้องต้น เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงประกอบการตัดสินใจในเรื่องความสามารถในการชำระหนี้สินของผู้กู้ โดยสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะใช้หลัก 6 Cs Policy เป็นแนวทาง ซึ่งประกอบไปด้วย คุณลักษณะหรือวินัยในการใช้จ่าย และการชำระสินเชื่อในอดีตของผู้ขอเครดิต โดยดูได้จากรายงานของเครดิตบูโร ความสามารถในการจ่ายชำระหนี้สิน พิจารณาจากการทำงานที่มั่นคงและอายุการทำงานปัจจุบัน เงินทุนหรือสินทรัพย์ที่เป็น

แหล่งเงินสำรองสำหรับการชำระหนี้ในกรณีเกิดปัญหากับรายได้ของผู้กู้ ทำให้ไม่สามารถจ่ายชำระหนี้คืนได้ ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขที่มีผลกระทบต่อรายได้เช่น เศรษฐกิจ อาชีพหรือเงื่อนไขในการกู้ หลักประกันที่เป็นทรัพย์สินซึ่งผู้กู้นำมาจำนำหรือจำนอง เพื่อให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจและลดความเสี่ยงหากผู้ขอสินเชื่อ ไม่ชำระหนี้ตามกำหนดและปัจจัยต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินใช้ในการพิจารณาสินเชื่อว่าผู้ขอสินเชื่อจะใช้สินเชื่ออย่างสมเหตุสมผลและจะไม่เป็นการก่อร่างสร้างหนี้จนเกินตัวหรือไม่มีเหตุที่จะต้องมียอดหนี้เพิ่มขึ้น

แนวคิดการพิจารณาสินเชื่อโดย วิธี 5 Ps การพิจารณาปล่อยสินเชื่อให้ผู้กู้แต่ละราย ธนาคารต้องมีจุดประสงค์และกำหนดเงื่อนไขพิจารณา โดยใช้วิธี 5 Ps ประกอบการพิจารณา ได้แก่ อันดับแรกที่ต้องคำนึงคือคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ต้องมีความแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับที่มีอยู่ อันดับรองลงมาคือโอกาสทางการตลาด ต้องวิเคราะห์ดูความเป็นไปได้ทางการตลาดของผลิตภัณฑ์นั้นเสียก่อนว่ามีโอกาสต่อสู้และสร้างส่วนแบ่งได้มากขนาดไหน คำนวณการลงทุนหรือไม่ อันดับสามคือ สินค้าต้องตรงตามความต้องการของผู้บริโภค อันดับสี่ การวางแผนที่มีมาตรการและการวิเคราะห์ข้อมูลที่เพียงพอ อันดับสุดท้ายคือ โปรโมชันซึ่งจะมีส่วนจูงใจและช่วยต่อยอดให้กับธุรกิจ โดยจุดเด่นของโปรโมชัน คือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าเพื่อกระจายข่าวสารและบอกผ่านไปยังผู้บริโภค

สำหรับทฤษฎีที่นำมาเป็นแนวทางในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ทฤษฎีการแสวงหากำไรสูงสุด กล่าวคือ การศึกษาระดับจุลภาคของกิจการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มีจุดหมายเพื่อแสวงหากำไรสูงสุด เช่นเดียวกับธุรกิจอื่น การถือสินทรัพย์และหนี้สินที่เหมาะสมเพื่อให้ได้กำไรสูงสุดนั้นจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ เช่น สินทรัพย์ที่ธนาคารถืออยู่ โดยสินทรัพย์เหล่านี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่ เงินให้กู้ยืม และการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ และสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่ เงินสดสำรองตามกฎหมาย และเงินสำรองส่วนเกิน ธนาคารพาณิชย์จะพยายามดำรงเงินสำรองให้ได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้นซึ่งจะมีเงินสดสำรองส่วนเกินอยู่เพียงเล็กน้อย การศึกษาพฤติกรรมในการจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารนั้นมีข้อสมมติที่ว่าธนาคารพาณิชย์จะต้องมีการปรับตัว การถือครองสินทรัพย์และหนี้สินให้มีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในกรณีที่ธนาคารกลางใช้มาตรการทางการเงินต่าง ๆ ส่งผลทำให้ปริมาณเงินของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผล ทำให้ธนาคารพาณิชย์ขยายการให้สินเชื่อ เพื่อให้มีความเข้าใจในสภาพและฐานะการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ สามารถพิจารณาได้จากบัญชีงบดุลของธนาคารพาณิชย์ จากงบดุลด้านสินทรัพย์ประกอบด้วย เงินสดในมือและเงินฝากในธนาคารอื่น รวมถึงเงินสดสำรองตามกฎหมาย ส่วนเงินทุนในหลักทรัพย์ของธนาคารโดยทั่วไปธนาคารพาณิชย์จะลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากหลักทรัพย์รัฐบาลมีความเสี่ยงต่อการลงทุนต่ำ ด้านหนี้สินมีรายการสำคัญคือ เงินฝาก อัตราการหมุนเวียนของเงินฝากมากเท่าใดก็จะทำให้เงินฝากนั้นมีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อในทางลบ เงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์และบัญชีเงินกองทุนเป็นจำนวนเงินที่ประกันความปลอดภัยให้แก่ผู้ฝาก รายการทั้งสามรายการทางด้านหนี้สินนี้นับเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

ทฤษฎีการปันส่วนสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ใช้อธิบายถึงสาเหตุการมีอยู่จริง และระดับของการปันส่วนสินเชื่อแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ทฤษฎีการปันส่วนสินเชื่อตามแนวคิดของ Tucker กรณีไม่นำความเสี่ยงของผู้กู้ยืมมาอธิบาย กล่าวคือ เมื่อระบบตลาดมีอุปสงค์สินเชื่อมากกว่าอุปทานสินเชื่อ ทำให้เกิดอุปสงค์สินเชื่อส่วนเกินขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมไม่สามารถปรับตัวได้อย่างสมบูรณ์เพื่อขจัดอุปสงค์สินเชื่อส่วนเกินให้หมดไปทำให้เกิดการปันส่วนสินเชื่อขึ้น ตลาดธนาคารพาณิชย์เป็นตลาดที่มีการแข่งขันไม่สมบูรณ์ ทำให้เกิดการปันส่วนสินเชื่อ ซึ่งเป็นผลมาจาก 2 กรณี กรณีแรกคือเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถปรับตัวได้อย่างอิสระเกิดความล่าช้าทำให้เกิดอุปสงค์ส่วนเกิน และกรณีที่สอง เมื่อความต้องการกู้ยืมของลูกค้ามีมากกว่าปริมาณเงินกู้ที่ธนาคารพาณิชย์ปรารถนาให้กู้ยืมได้ ณ ระดับอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ประกาศใช้ขณะนั้นธนาคารพาณิชย์จะไม่สามารถให้กู้ยืมตามที่ต้องการได้ทั้งหมดทำให้เกิดการปันส่วนสินเชื่อ โดยธนาคารพาณิชย์จะให้กู้ยืมเพียงบางราย ซึ่งการปันส่วนสินเชื่อมักเกิดขึ้นพร้อมกับการที่ธนาคารพาณิชย์จะเรียกร้องเงื่อนไขที่ไม่เกี่ยวกับราคา การปันส่วนสินเชื่อลักษณะที่สองคือ กรณีนำความเสี่ยงของผู้กู้ยืมมาพิจารณา ภาวะที่ตลาดมีดุลยภาพ อุปสงค์สินเชื่อเท่ากับอุปทานสินเชื่อ แต่ถ้าระบบเศรษฐกิจมีอุปสงค์สินเชื่อไม่เท่ากับอุปทานสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมจะปรับตัวสูงขึ้นเพื่อขจัดอุปสงค์ส่วนเกินให้หมดไปเกิดดุลยภาพใหม่ในระบบเศรษฐกิจ ดังนั้น ถ้าอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมสามารถทำงานได้อย่างสมบูรณ์การปันส่วนสินเชื่อจะไม่เกิดขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารออมสิน (LOAN) คือ ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารออมสินเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อผลประกอบการของธนาคาร เนื่องจากปัจจุบันรายได้ส่วนใหญ่ของธนาคารมาจากการดำเนินงานด้านการให้สินเชื่อ หากธนาคารมีการปล่อยสินเชื่อในปริมาณที่มากก็จะมีผลต่อกำไรหรือผลประกอบการของธนาคารมากด้วย ซึ่งข้อมูลการศึกษาที่แสดงอยู่ในงบการเงินจากรายงานประจำปีของธนาคารออมสิน

ตัวแปรอิสระ

1) ปริมาณเงินฝากของธนาคารออมสิน (DEP) ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงรายได้ ด้านเงินฝากของธนาคารออมสิน เนื่องจากธนาคารมีการรับฝากเงินทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ยเงินฝากต้องจ่ายกับลูกค้า ธนาคารต้องบริหารจัดการเพื่อให้มีรายได้กลับเข้ามาสู่ธนาคาร และเพื่อจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้กับผู้นำเงินมาฝาก ซึ่งผู้ฝากก็จะได้ผลตอบแทนตามอัตราดอกเบี้ยเงินฝากแต่ละประเภทตามที่กำหนด ซึ่งหากธนาคารมีการรับฝากเงินจากลูกค้ามาก ธนาคารจะมีการปล่อยสินเชื่อให้เพิ่มมากขึ้น

2) ปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสิน (NPLs) เป็นข้อมูลที่แสดงความเสี่ยงด้านสินเชื่อของธนาคารออมสิน เนื่องจากเมื่อธนาคารปล่อยสินเชื่อให้กับลูกค้าแล้ว หากลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้คืนธนาคารได้ตามเงื่อนไข จะทำให้เกิดปัญหาปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยธนาคารต้องมี

การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญซึ่งเป็นต้นทุนที่ธนาคารต้องมีการตั้งสำรองเป็นค่าใช้จ่ายของธนาคาร ซึ่งหากธนาคารมีปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ปริมาณสูงก็จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธนาคารได้ ข้อมูลในการศึกษาเป็นข้อมูลจากรายงานประจำปีของธนาคารออมสิน ในด้านสินทรัพย์ และหนี้สินของธนาคารออมสิน ดังนั้นหากธนาคารมีการปล่อยสินเชื่อในปริมาณมาก จึงมีความเสี่ยงที่จะเกิดปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นเช่นกันสมมติฐานปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อ

3) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (MOR) ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำประเภทเงินกู้ที่มีระยะเวลาของธนาคารออมสิน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการดำเนินการด้านสินเชื่อ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีผลกระทบทั้งการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าและความสามารถในการชำระหนี้สินเชื่อของลูกค้า โดยธนาคารจะมีการพิจารณาการใช้อัตราดอกเบี้ยที่แตกต่างกันในแต่ละประเภทสินเชื่อ โดยพิจารณาทั้งในด้านประเภทสินเชื่อที่ลูกค้าขอใช้บริการ ความเสี่ยงของการดำเนินธุรกิจของลูกค้า ความสามารถในการชำระคืนของลูกค้า รวมถึงแนวโน้มหรือภาวะแวดล้อมของการดำเนินธุรกิจ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจากประกาศเรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารออมสิน สมมติฐานอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะมีความสัมพันธ์กับปริมาณสินเชื่อของธนาคารออมสินในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากเมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลทำให้ธนาคารได้รับรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งถ้าหากธนาคารปล่อยสินเชื่อในปริมาณมากก็จะมีรายได้รับด้านดอกเบี้ยมากขึ้น ในทางตรงข้าม เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีการปรับตัวลดลง รายรับของธนาคารด้านดอกเบี้ยก็จะลดลงด้วย ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อของธนาคารออมสิน

4) เงินลงทุน (INV) เป็นข้อมูลที่แสดงถึงฐานะความมั่นคงของธนาคารเนื่องจากหากธนาคารไม่สามารถเรียกคืนเงินต้นจากลูกค้าได้ เป็นผลทำให้ธนาคารมีหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งต้องใช้เงินทุนที่มีอยู่มาเพื่อใช้หมุนเวียนในการดำเนินงานต่อไป ดังนั้น เงินกองทุนจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ถึงปี 2553 จากรายงานประจำปี วารสารธนาคารออมสิน บทความวิจัยต่าง ๆ และข้อมูลสถิติตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจของธนาคารแห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์และประเมินผล ทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธีทางเศรษฐมิติวิเคราะห์สมการโดยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares - OLS) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแสดงในสมการดังต่อไปนี้

$$\text{Loan} = 42164.24 + 1.145014\text{DEP} + 1.478161\text{NPLs} - 10812.41 \text{ MOR} - 1.07293\text{INV} + e$$

$$(34.77010)^{***} \quad (0.698407)^{ns} \quad (-2.183325)^{**} \quad (-6.586238)^{***}$$

$$R^2 = 0.997731 \quad \text{Adj. R}^2 = 0.996823$$

$$\text{D.W.} = 2.954091 \quad \text{F-stat} = 1099.265$$

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่า t Statistics

***มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

LOAN คือ ปริมาณสินเชื่อธนาคารออมสิน (หน่วย : ล้านบาท)

DEP คือ ปริมาณเงินฝากของธนาคารออมสิน (หน่วย: ล้านบาท)

NPLs คือ ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสิน (หน่วย:ล้านบาท)

MOR คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำประเภทเงินกู้ที่มีระยะเวลาของธนาคารออมสิน (Minimum Overdraft Rate--MOR) (ร้อยละ)

INV คือ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ (หน่วย: ล้านบาท)

ผลจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรทุกตัวที่ได้จากการคำนวณสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับตัวแปรตามได้ร้อยละ 99.77 (R Squared = 0.997731) โดยมีค่า F Statistic = 1099.265 หมายความว่า ปริมาณเงินฝาก เงินลงทุนในหลักทรัพย์ หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ สามารถอธิบายความผันแปรของปริมาณสินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่า Durbin-Watson Statistic (D. W.) เท่ากับ 2.9540 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อน (autocorrelation) ส่วนตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อธนาคารออมสิน ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และเงินลงทุนในหลักทรัพย์ พบว่า ปริมาณเงินฝากมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณสินเชื่อของธนาคารออมสินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อของธนาคารออมสิน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณสินเชื่อของธนาคารออมสินเนื่องจากเมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ธนาคารน่าจะปล่อยสินเชื่อมากขึ้น แต่เนื่องจากธนาคารออมสินเป็นธนาคารที่ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลซึ่งต้องปล่อยกู้ให้กับลูกค้าในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ จึงมีผลทำให้ปล่อยสินเชื่อได้มาก เงินลงทุนในหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณสินเชื่อธนาคารออมสิน เนื่องจากเงินลงทุนที่นำมาปล่อยกู้ขึ้นเป็นเงินที่รัฐบาลจัดสรรมาตามนโยบายรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. ธนาคารออมสิน สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ของธนาคาร เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณเงินฝากมีผลต่อปริมาณสินเชื่อมากที่สุด ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเงินฝากมีผลทำให้ปริมาณสินเชื่อเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากปริมาณเงินฝากเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของปริมาณสินเชื่อ ยิ่งมีเงินฝากมากปริมาณการให้สินเชื่อก็จะเพิ่มตาม ส่งผลให้ปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นตามด้วย สะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลรองลงมาคือ หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณสินเชื่อ เนื่องจากการปล่อยสินเชื่อเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจในปริมาณมากมีผลทำให้ปริมาณหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญสูงขึ้นตามปริมาณสินเชื่อที่เพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นธนาคารควรพิจารณาวางแผนควบคุมการพิจารณาการปล่อยสินเชื่อให้ผู้กู้แต่ละรายด้วยความรอบคอบ เพื่อลดความเสี่ยงในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าแต่ละราย

2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อธนาคารออมสินนั้นว่าเป็นการศึกษาที่อยู่ในวงจำกัด แต่สาเหตุที่เลือกศึกษาเนื่องจากธนาคารออมสินเป็นธนาคารที่ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจภายในประเทศเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้นธนาคารออมสินจึงควรมีการวางแผนควบคุมการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างทั่วถึงและต้องไม่ส่งผลกระทบต่อธนาคาร อีกทั้งจะสามารถดำเนินงานตามแนวทางของนโยบายธนาคารได้ด้วย

3. จากการศึกษาที่พบว่า ปริมาณเงินฝาก หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อธนาคารออมสิน เนื่องจากธนาคารออมสินเป็นธนาคารที่ดำเนินนโยบายส่วนใหญ่ตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งนโยบายของรัฐบาลจะเน้นให้ปล่อยสินเชื่อเพื่อให้มีเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ดังนั้นธนาคารออมสินต้องควบคุมปริมาณเงินฝาก หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ให้อยู่ในระดับที่ไม่มีผลเสียต่อธนาคาร

เอกสารอ้างอิง

- กุลธารินทร์ บุญครอง. (2555). กลยุทธ์ 5 P สูตรสำเร็จธุรกิจนวัตกรรม. ค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2555, จาก <http://incquity.com>
- ณิชภัทร ไทยเทศ. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อ ธนาคารออมสิน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนาคารออมสิน. (2538). รายงานประจำปี พ.ศ. 2538. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ธนาคารออมสิน. (2544). รายงานประจำปี พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ธนาคารออมสิน. (2547). รายงานประจำปี พ.ศ. 2547. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ธนาคารออมสิน. (2549). รายงานประจำปี พ.ศ. 2549. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ธนาคารออมสิน. (2550). รายงานประจำปี พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ธนาคารออมสิน. (2551). รายงานประจำปี พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ธนาคารออมสิน. (2552). รายงานประจำปี พ.ศ. 2552. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ธนาคารออมสิน. (2553). รายงานประจำปี พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ธนาคารออมสิน. (2554). ข้อมูลการบริการด้านสินเชื่อ. ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2554, จาก <http://www.gsb.or.th>
- ธนาคารออมสิน. (2555). ประวัติธนาคาร. ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2555, จาก <http://www.gsb.or.th>
- รัชชัย ทองผึ้ง. (2549). ปัจจัยกำหนดปริมาณสินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิวัฒน์ กาญจนภูมิษฐ์. (2551). 6 C ตัวชี้วัดเครดิต: ให้กู้หรือไม่ให้กู้. ค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2555, จาก <http://www.creditsiam.com/>
- ปิยพร พานทอง. (2552). ปัจจัยกำหนดปริมาณสินเชื่อธนาคารออมสินเขตลพบุรี. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรทิวา กองศักดิ์. (2545). ปัจจัยส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยและสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยหลังวิกฤตการณ์ทางการเงิน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรัตน์ พรหมมนตรี. (2552). สินเชื่อธนาคารออมสิน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วเรศ อุปาทิก. (2544). เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.